

ℓ

JULIA ILJUCHA

Mina kvinnor

Fyrtio ukrainska ögonblick

Översättning: Susanna Witt

**ROMANUS
& SELLING**

Romanus & Selling
Box 3159, 103 63 Stockholm
info@romanusochselling.se
www.romanusochselling.se

ISBN 978-91-89949-29-4
Originaltitel: Мої жінки / *My Women*
Copyright © Julia Iljucha 2024
Översättning: Susanna Witt
Omslag: Ilse-Mari Berglin
Inlageillustration: Ilse-Mari Berglin
Sättning: Gyllene Snittet bokformgivning AB
Tryck: ScandBook, EU 2025
Första tryckningen

Från författaren

I början av mars 2022 kunde jag inte sova. Om nätterna låg jag i bäddsoffan hos mina föräldrar i en by inte långt från Charkiv och tittade på nyheterna. Med mig hade jag min nioårige son och två evakuerade katter, min man hade stannat i Charkiv och genast anmält sig som frivillig. Fönstren i mina föräldrars hus hade vi täckt med svart tyg som mormor hade köpt ”för alla eventualiteter” till sin begravning. Mormor hade dött året före det stora kriget och tyget räddade oss nu. Åt Charkivhållet till dundrade det både dag och natt, i mörkret över staden hängde ett djuprött sken. Ingen visste vad som komma skulle.

Den 9 mars 2022 kommer jag inte att glömma så länge jag lever. Den dagen återvände jag till Charkiv med en säck läkemedel till soldaterna i min mans förband. Jag fick se centrum sönderbombat, den stora sovstaden Saltivka i spillror – och somnade för första gången helt normalt. Några dagar senare skrev jag ett inlägg på Facebook: ”Jag tror på Ukrainas väpnade styrkor – jag går till sängs utan trosor!”

Jag kom ihåg det inlägget förra hösten när jag kände ett inre behov av att berätta om det här kriget genom kvinnors historier. Den första var just kvinnan som var rädd för att dö utan trosor. Efter den kom de övriga. Kvinnor utan namn som genomlevde kriget, levde med det, överlevde i det. Varje enskild historia handlar inte om någon särskild och samtidigt om oss alla.

Mina kvinnor talar vardagligt och fasansfullt. Mina kvinnor delar med sig av sin smärta och förtvivlan. Mina kvinnor tror och väntar. Mina kvinnor håller ut även om de inte orkar. Mina kvinnor vet vad varje dag är värd. Mina kvinnor vill bli lyssnade till och hörda av hela världen. Mina kvinnor försöker leva vidare trots allt.

Mina kvinnor ...

Nu är de också era.

kvinnan som en gång i badrummet överraskades av flyglarmet var mest rädd för att dö just så där – utan trosor, naken med vått hår och orakade ben.

rädd för att räddningsmanskaper som skulle dra fram henne under rasmassorna skulle få se hennes vita (flera år utan semester och hav på grund av det helvetiska jobbet) kropp med lårens väl synliga celluliter och den mjuka hängmagen som hon lärt sig hålla in med hjälp av stödtrikaer, och att de skulle tänka: »är det så man förbereder sig för döden, hon kunde väl åtminstone ha bantat lite och gått på gym några månader.«

rädd för att grannarna som haft turen att överleva skulle stå vid ruinerna och diskutera hennes avskavda nagellack och gråa utväxt. och gumman, som alltid spottade henne i ryggen när hon lycklig och lite full fladdrade ut ur den stora svarta bilen och vinkade ajö till föraren med fingrarna, skulle säga: ”kunde du verkligen inte ha tänkt i förväg på hur du skulle se ut på andra sidan? min Irotjka skulle då aldrig ha tillåtit sig något så slarvigt, må hon vila i frid.”

kvinnan var så förtvivlat rädd för döden, därför satte hon alltid på sig sina dyraste och ryschigaste underkläder och sina finaste kläder när hon gick ut. men att bada påklädd var minst sagt idiotiskt. därför blev badet en ouppnåelig lyx. en snabbdusch på två minuter. en varmdusch, leve varmvattenberedaren. men vad kan man hinna på två minuter? kroppen hinner inte ens tina upp och bli varm.

och dagen då hon för första gången gav efter och kröp ner i ett skumbad som luktade hav, tropisk frukt och alla sketna semestrar ever, skvätte hennes hat ut på golvet, frätte sönder kakel och betong och rann ner till grannarna inunder.

men kvinnan som alltid varit mest rädd för att dö just så där – utan trosor, naken med vått hår och orakade ben – brydde sig inte.

för hon var inte längre rädd för någonting.

kvinnan som en grå februarimorgon lämnat sitt hem med sin sömniga son, katten och två par trosor i rygg-säcken åt varje dag sig själv istället för frukost, lunch och middag.

hon skar av en bit av sig själv och smulade ner i borsjtjen tillsammans med potatis och kål från den tyska stormarknaden och en ensam lök från den turkiska butiken. här fanns inga pyramider med Tjumaks tomatsås så istället tillsatte kvinnan en italiensk. borsjtjen saltade hon inte – hon grät för mycket ändå.

hon skar av en bit av sig själv och kokade soppa med frikaddeller med biomassa från europeiska kalkoner, men inte en enda gång blev soppan som hemma. för kvinnan hade inget hem.

hon skar en bit av sig själv och smaksatte carbonaran med den. Och hela tiden mindes hon smaken av jubileumsmakaronerna från det billigaståndet vid tunnelbanan.

hälften – det var vad som var kvar av henne efter ett halvår.

kvinnan åt sig själv varje dag för att hon hade gett sig av.
men en annan kvinna på andra sidan gränsen åt varje dag
sig själv för att hon hade stannat kvar.